

123/2003 Sb.m.s.

**SDĚLENÍ  
Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 28. května 1999 byla v Montrealu přijata a jménem České republiky podepsána Úmluva o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké přepravě.

S Úmluvou vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky Úmluvu ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u generálního tajemníka Mezinárodní organizace pro civilní letectví, depozitáře Úmluvy, dne 16. listopadu 2000.

Při uložení ratifikační listiny Česká republika učinila následující oznámení podle článku 23 odst. 3 Úmluvy:

"Česká republika jako členský stát Mezinárodního měnového fondu bude postupovat podle článku 23 odst. 1 Úmluvy."

Úmluva vstoupila v platnost na základě ustanovení svého článku 53 odst. 6 dne 4. listopadu 2003 a tímto dnem vstoupila v platnost na základě téhož ustanovení i pro Českou republiku.

Anglické znění Úmluvy a její překlad do českého jazyka se vyhlášují současně.

**ÚMLUVA**

**o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké přepravě Podepsaná v Montrealu 28. května 1999**

**Montreal 28. května 1999**

**(PŘEKLAD)**

**ÚMLUVA**

**O SJEDNOCENÍ NĚKTERÝCH PRAVIDEL O MEZINÁRODNÍ LETECKÉ PŘEPRAVĚ**

SMLUVNÍ STRANY TÉTO ÚMLUVY,

UZNÁVAJÍCE významný příspěvek Úmluvy o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké přepravě, podepsané ve Varšavě dne 12. října 1929, nadále označované jako "Varšavská úmluva", a dalších s ní spojených dokumentů pro sjednocení zákonů o soukromé letecké přepravě;

UZNÁVAJÍCE nezbytnost modernizovat a sjednotit Varšavskou úmluvu a související předpisy;

UZNÁVAJÍCE důležitost zabezpečení ochrany zájmů uživatelů v mezinárodní letecké přepravě a nutnost spravedlivého odškodnění založeného na zásadách nápravy utrpěné škody;

OPAKOVANĚ POTVRZUJÍCE naléhavost řádného rozvoje mezinárodní letecké přepravy a hladkého přepravování osob, zavazadel a nákladu v souladu s principy a cíli Úmluvy o mezinárodním civilním letectví sjednané v Chicagu dne 7. prosince 1944;

PŘESVĚDČENY, že spolupráce všech států v dalším sjednocování a kodifikaci některých pravidel, jimiž se řídí mezinárodní letecká přeprava, a vypracování nové Úmluvy je nejvhodnějším prostředkem pro dosažení spravedlivého vyvážení všech zájmů;

SE DOHODLY TAKTO:

**HLAVA I**

**Všeobecná ustanovení**

**Čl. 1**

**Rozsah platnosti**

1. Tato úmluva se vztahuje na veškerou mezinárodní přepravu osob, zavazadel a nákladu, prováděnou letadlem za úplatu. Ve stejném rozsahu se vztahuje na bezplatnou leteckou přepravu, kterou provádějí podniky a organizace zabývající se leteckou dopravou.

2. Pro účely této úmluvy se výrazem mezinárodní přeprava rozumí jakákoli přeprava, při níž podle dohody mezi zúčastněnými stranami leží místo odletu a místo určení, ať již dojde nebo nedojde k přerušení přepravy nebo překládání, buď na území dvou smluvních stran a nebo na území jedné smluvní strany, je-li stanovena zastávka na území jiného státu, a to i když tento stát není smluvní stranou. Přeprava mezi dvěma místy na území jedné smluvní strany bez dohodnuté zastávky na území jiného státu se pro účely této úmluvy nepovažuje za mezinárodní přepravu.

3. Přeprava, která má být provedena postupně několika dopravci, se pro účely této úmluvy považuje za jednu nepřerušovanou přepravu, pokud byla stranami zamýšlena jako jediný výkon, a to bez ohledu na to, zda byla sjednána ve formě jediné smlouvy a nebo několika smluv, a nepozbývá proto své mezinárodní povahy pouze jen tím, že jedna smlouva nebo několik smluv bude plněno zcela v rámci území jednoho státu.

4. Tato úmluva platí také pro přepravu, jak je uvedeno v hlavě V, a to podle podmínek, které jsou tam uvedené.

## **Čl.2Přepřava prováděná státem a přepřava pošřovněch zászilek**

1. Tato úmluva platí pro přepřavu, kterou provozuje stát anebo právnická osoba zřícená podle zákona, pokud taková přepřava odpovídá podmínkám uvedeným v článku 1.

2. Při přepřavě pošřovněch zászilek dopravce odpovídá pouze příslušné pošřovní správě podle pravidel platných pro vzájemné vztahy mezi dopravci a pošřovními správami.

3. S výjimkou toho, co je uvedeno v odstavci 2 tohoto článku, se ustanovení této úmluvy nevztahují na přepřavu pošřovněch zászilek.

## **HLAVA II**

**Dokumentace a povinnosti stran v souvislosti s přepřavou cestujících, zavazadel a nákladu**

### **Čl.3Cestující a zavazadla**

1. Pro přepřavu cestujících musí být vydán individuální nebo hromadný přepravní dokument obsahující:

(a) vyznačení míst odletu a určení;

(b) pokud jsou místo odletu a určení na území jedné smluvní strany a byla dohodnuta jedna nebo několik zastávek na území jiného státu, vyznačení nejméně jedné takové zastávky.

2. Místo vydání dokumentu podle odstavce 1 může být použit jakýkoli jiný prostředek, v němž budou obsaženy informace uvedené v tomto odstavci. Pokud se použije takový jiný prostředek, musí dopravce cestujícímu vydat písemné potvrzení o informacích v něm obsažených.

3. Dopravce musí vydat cestujícímu zavazadlový lístek pro každý kus zapsaného zavazadla.

4. Cestujícímu musí být vydáno písemné oznámení upozorňující na to, že v případě aplikace Úmluvy se podle ní řídí a může být omezena odpovědnost dopravců za usmrcení nebo zranění osob, zničení nebo ztrátu nebo poškození zavazadel a za zpoždění.

5. Nesplnění požadavků uvedených v předcházejících odstavcích neovlivňuje existenci ani platnost přepravní smlouvy, pro kterou budou i tak platit předpisy této úmluvy včetně předpisů o omezení odpovědnosti.

### **Čl.4Náklad**

1. Při přepřavě nákladu musí být vydán letecký nákladní list.

2. Místo vydání leteckého nákladního listu může být použit jakýkoli jiný prostředek, v němž budou obsaženy informace o přepřavě nákladu. Pokud se použije takový jiný prostředek, musí dopravce na požádání odesílatele vystavit odesílateli potvrzení o převzetí nákladu k přepřavě, které umožní identifikaci nákladu a přístup k informacím obsaženým v takovém jiném prostředku.

### **Čl.5Obsah leteckého nákladního listu nebo potvrzení o převzetí nákladu**

Letecký nákladní list nebo potvrzení o převzetí nákladu k přepřavě musejí obsahovat:

(a) vyznačení míst odletu a určení;

(b) pokud jsou místo odletu a určení na území jedné smluvní strany a byla dohodnuta jedna nebo několik zastávek na území jiného státu, vyznačení nejméně jedné takové zastávky; a

(c) vyznačení druhu a hmotnosti nákladu.

### **Čl.6Dokument vztahující se k povaze nákladu**

Odesílatel může být požádán, aby v případě potřeby splnil požadavky celních, policejních nebo jiných státních orgánů a předložil dokument, v němž je popsána povaha nákladu. Pro dopravce však z tohoto požadavku nevyplývá žádná povinnost, závazek nebo odpovědnost.

### **Čl.7Popis leteckého nákladního listu**

1. Letecký nákladní list odesílatel vyhotoví ve třech prvopisech.

2. První vyhotovení je označeno "pro dopravce" a je podepsáno odesílatelem. Druhé vyhotovení je označeno "pro příjemce" a je podepsáno odesílatelem a dopravcem. Třetí vyhotovení je podepsáno dopravcem, který je odevzdá odesílateli po převzetí nákladu k přepřavě.

3. Podpis dopravce a odesílatele může být nahrazen tiskem nebo razítkem.

4. Vyhotoví-li na žádost odesílatele letecký nákladní list dopravce, má se za to, že tak dopravce učinil v zastoupení

odesílatele, pokud nebude prokázán opak.

#### **Čl.8Doklady u zásilek s více kusy**

Jestliže zásilka sestává z více kusů:

- (a) dopravce nákladu má právo požadovat, aby odesílatel vystavil pro každý kus samostatný letecký nákladní list;
- (b) odesílatel má právo požadovat, aby mu dopravce vydal samostatné potvrzení o převzetí nákladu k přepravě pro každý kus v případě, kdy se používají jiné doklady uvedené v článku 4 odstavci 2.

#### **Čl.9Nesplnění požadavků na doklady**

Nesplnění požadavků obsažených ve člancích 4 až 8 neovlivňuje existenci nebo platnost přepravní smlouvy, která se i v takových případech řídí ustanoveními této úmluvy včetně těch, která omezují odpovědnost.

#### **Čl.10Odpovědnost za údaje v dokladech**

1. Odesílatel odpovídá za správnost údajů a prohlášení o nákladu, které zapsal nebo které byly v jeho zastoupení zapsány do leteckého nákladního listu nebo které sdělil nebo byly v jeho zastoupení sděleny dopravci za účelem zápisu do potvrzení o převzetí nákladu k přepravě v případě, kdy se používají jiné prostředky uvedené v článku 4 odstavci 2. Toto ustanovení platí i v případech, kdy osoba jednající v zastoupení odesílatele je zároveň agentem dopravce.
2. Odesílatel odpovídá dopravci za škodu vzniklou jemu nebo jakékoli jiné osobě, které je dopravce odpovědný, z důvodu nesprávnosti, nepřesnosti nebo neúplnosti údajů a prohlášení učiněných odesílatelem nebo v jeho prospěch.
3. V rozsahu ustanovení uvedených v odstavcích 1 a 2 tohoto článku je rovněž dopravce odesílateli odpovědný za veškeré škody, které utrpí odesílatel nebo jakákoli jiná osoba, které je odesílatel odpovědný, z důvodu nesprávnosti, nepřesnosti nebo neúplnosti údajů a prohlášení uvedených dopravcem nebo v jeho zastoupení v potvrzení o převzetí nákladu k přepravě nebo v záznamech uložených pomocí jiných prostředků, jak je uvedeno v článku 4 odstavci 2.

#### **Čl.11Důkazní hodnota dokladů**

1. Letecký nákladní list nebo potvrzení o převzetí nákladu je přímým důkazem o uzavření přepravní smlouvy, převzetí nákladu k přepravě a podmínkách přepravy, které jsou v něm uvedeny.
2. Jakékoli údaje v leteckém nákladním listu nebo potvrzení o převzetí nákladu k přepravě, jež se týkají hmotnosti, rozměrů a obalu nákladu, a rovněž údaje o počtu kusů jsou přímým důkazem o uvedených skutečnostech; údaje týkající se množství, objemu a stavu nákladu nelze použít jako důkaz vůči dopravci, pokud nebudou ověřeny za přítomnosti odesílatele a tato skutečnost nebude zapsána v leteckém nákladním listu nebo v potvrzení o převzetí nákladu a nebo pokud se nebudou týkat zjevného stavu nákladu.

#### **Čl.12Právo dispozice s nákladem**

1. V mezích své odpovědnosti za plnění závazků vyplývajících z přepravní smlouvy má odesílatel právo disponovat s nákladem tak, že ho vezme zpět na letišti v místě odletu nebo v místě určení, nebo ho zadrží na cestě při jakémkoli přistání nebo tak, že ho dá vydat na místě určení nebo na cestě jiné osobě, než je původně určený příjemce, a nebo tak, že si vyžádá jeho vrácení na letišti v místě odletu. Odesílatel nesmí využívat svého dispozičního práva tak, aby to bylo na újmu dopravce nebo jiných odesílatelů a musí uhradit veškeré náklady, které vzniknou při uplatnění tohoto práva.
2. Nebude-li možno vyhovět pokynům odesílatele, musí o tom dopravce odesílatele neprodleně informovat.
3. Uposlechne-li dopravce pokyny odesílatele ohledně dispozice s nákladem, aniž by požádal o předložení kopie leteckého nákladního listu nebo potvrzení o převzetí nákladu k přepravě, která byla odesílatelovi vydána, bude dopravce odpovídat za každou škodu, která by mohla být způsobena jakékoli osobě, která je řádným držitelem této kopie leteckého nákladního listu nebo potvrzení o převzetí nákladu k přepravě, přičemž tím není dotčeno jeho právo postihu vůči odesílateli.
4. Právo odesílatele zaniká v okamžiku, kdy vznikne právo příjemce podle článku 13. Jestliže však příjemce odmítne náklad převzít, a nebo jej nelze zastihnout, získá odesílatel opět své právo s ním disponovat.

#### **Čl.13Doručení nákladu**

1. S výjimkou případů, kdy odesílatel uplatnil svoje právo podle článku 12, je příjemce oprávněn po příchodu nákladu na místo určení požadovat na dopravci, aby mu náklad vydal po zaplacení všech pohledávek a splnění všech přepravních podmínek letecké přepravy.
2. Pokud nebylo ujednáno jinak, je povinností dopravce uvědomit příjemce o příchodu nákladu, jakmile dojde.
3. Přizná-li dopravce ztrátu přepravovaného nákladu nebo nedošel-li náklad ani po uplynutí sedmi dnů ode dne, kdy měl dojít, je příjemce oprávněn uplatnit vůči dopravci svá práva vyplývající z přepravní smlouvy.

#### **Čl.14Uplatňování práv odesílatele a příjemce**

Odesílatel a příjemce jsou oprávněni uplatnit samostatně všechna svoje práva vyplývající z článků 12 a 13, každý svým jménem a bez ohledu na to, zda jednají ve svém vlastním zájmu nebo v zájmu jiného, jestliže splní své závazky

vyplývající z přepravní smlouvy.

#### **Čl.15Vztahy mezi odesílatelem a příjemcem a jejich vztahy ke třetím stranám**

1. Články 12, 13 a 14 neovlivňují vztahy mezi odesílatelem a příjemcem ani jejich vztahy ke třetím stranám, jejichž práva jsou odvozena od odesílatele nebo od příjemce.

2. Ustanovení uvedená v článcích 12, 13 a 14 je možno měnit pouze výslovným ujednáním v leteckém nákladním listu nebo v potvrzení o převzetí nákladu k přepravě.

#### **Čl.16Celní, policejní a jiné úřední formality**

1. Odesílatel musí poskytnout takové informace a předat takové dokumenty, které jsou zapotřebí pro vyřízení celních, policejních nebo jiných úředních formalit dříve, než bude možné vydat náklad příjemci. Odesílatel odpovídá dopravci za veškeré škody způsobené neexistencí, nedostatečností nebo nesprávností těchto informací a dokumentů, pokud škodu nezpůsobilo pochybení dopravce, jeho zaměstnanců nebo agentů.

2. Dopravce není povinen zkoumat správnost nebo dostatečnost předložených informací nebo dokumentů.

### **HLAVA III**

#### **Odpovědnost dopravce a rozsah náhrady škod**

#### **Čl.17Usmrcení a zranění cestujících - poškození zavazadel**

1. Dopravce odpovídá za vzniklou škodu, jež nastala tím, že došlo k usmrcení nebo zranění cestujícího, jestliže se nehoda, která způsobila usmrcení nebo zranění, stala na palubě letadla nebo v průběhu jakýchkoliv operací při nastupování do letadla nebo vystupování z něho.

2. Dopravce odpovídá za vzniklou škodu v případě zničení nebo ztráty nebo poškození zapsaného zavazadla, jestliže se událost, která způsobila zničení nebo ztrátu nebo poškození, stala na palubě letadla a nebo kdykoli v době, kdy zapsané zavazadlo bylo pod kontrolou dopravce. Dopravce však nenese odpovědnost vůbec a nebo jen v omezené míře, jestliže byla škoda způsobena vlastní vadou, kvalitou nebo nedokonalostí zavazadla. V případě nezapsaných zavazadel včetně osobních předmětů odpovídá dopravce pouze za škody, které vznikly přímo jeho vinou a nebo vinou jeho zaměstnanců nebo agentů.

3. Jestliže dopravce uzná ztrátu zapsaného zavazadla nebo zapsané zavazadlo nedojde ani po uplynutí jedenadvaceti dnů ode dne, kdy mělo dojít, je cestující oprávněn uplatnit vůči dopravci všechna práva, jež vyplývají z přepravní smlouvy.

4. Není-li ujednáno jinak, výrazem "zavazadla" se v této úmluvě rozumějí jak zapsaná, tak i nezapsaná zavazadla.

#### **Čl.18Poškození nákladu**

1. Dopravce odpovídá za vzniklou škodu v případě zničení nebo ztráty nebo poškození přepravovaného nákladu pouze za podmínky, že se událost, která způsobila takové poškození, stala v průběhu letecké přepravy.

2. Dopravce však neodpovídá za vzniklou škodu vůbec a nebo jen v omezené míře, jestliže prokáže, že byla škoda způsobena z dále uvedených důvodů:

- (a) vlastní vadou, kvalitou nebo nedokonalostí přepravovaného nákladu;
- (b) vadným balením nákladu, které provedla osoba jiná než dopravce nebo jeho zaměstnanci nebo agenti;
- (c) válkou nebo následky ozbrojeného konfliktu;
- (d) zásahem úředního orgánu provedeným v souvislosti s příchodem, odchodem nebo tranzitem nákladu.

3. Leteckou přepravou ve smyslu ustanovení odstavce 1 tohoto článku se rozumí doba, po kterou je náklad v péči dopravce.

4. Doba letecké přepravy nezahrnuje přepravu pozemní, námořní nebo vnitrozemskou vodní prováděnou mimo letiště. Dojde-li však k takové přepravě v průběhu plnění smlouvy o letecké přepravě pro účely nakládání, dodání nebo překládání, bude se mít za to, že ke škodě došlo v průběhu letecké dopravy, pokud nebude prokázán opak. Jestliže dopravce bez souhlasu odesílatele použije jiný způsob přepravy pro celou nebo část přepravy, která měla být podle smlouvy mezi stranami provedena letecky, taková přeprava jiným způsobem se považuje za přepravu leteckou.

#### **Čl.19Zpoždění**

Dopravce odpovídá za škody způsobené zpožděním letecké dopravy cestujících, zavazadel nebo nákladu. Dopravce však neodpovídá za škody způsobené zpožděním, jestliže prokáže, že on sám a jeho zaměstnanci a agenti učinili veškerá možná opatření, která lze spravedlivě požadovat, aby škodu odvrátili, nebo že nebylo v jejich silách, aby tak učinili.

#### **Čl.20Zproštění odpovědnosti**

Jestliže dopravce prokáže, že škoda byla způsobena nebo k ní přispěla nedbalost nebo jiný protiprávní čin nebo opomenutí osoby požadující náhradu a nebo osoby, která místo ní uplatňuje svoje práva, bude dopravce zcela nebo z části zproštěn své odpovědnosti v té míře, jak taková nedbalost nebo protiprávní čin nebo opomenutí způsobily škodu nebo k ní přispěly. Jestliže z důvodu usmrcení nebo zranění cestujícího požaduje náhradu škody osoba jiná než cestující, dopravce bude také zcela nebo zčásti zproštěn své odpovědnosti v té míře, jak prokáže, že taková škoda byla způsobena nebo k ní přispěla nedbalost nebo protiprávní čin nebo opomenutí cestujícího. Tento článek platí pro veškerá ustanovení, vztahující se k odpovědnosti podle této úmluvy, včetně odstavce 1 článku 21.

#### **Čl.21 Náhrada škody v případě usmrcení nebo zranění cestujících**

1. Za škody vzniklé podle odstavce 1 článku 17, které nepřesahují na každého cestujícího částku 113 100 jednotek zvláštních práv čerpání (SDR), se dopravce nemůže zbavit odpovědnosti.

2. Dopravce nebude odpovídat za škody vzniklé podle článku 17 odstavce 1, které přesahují na každého cestujícího částku 113 100 jednotek zvláštních práv čerpání (SDR), jestliže dopravce prokáže, že:

a) ke škodě nedošlo výlučně nedbalostí nebo protiprávním činem nebo opomenutím dopravce nebo jeho zaměstnanců nebo agentů; nebo

b) ke škodě došlo výlučně nedbalostí nebo jiným protiprávním činem nebo opomenutím třetí strany.

#### **Čl.22 Limity odpovědnosti - zpoždění zavazadla a nákladu**

1. V případě škody, způsobené zpožděním, jak je uvedeno v článku 19 při dopravě osob, je odpovědnost dopravce za každého cestujícího omezena na částku 4694 jednotek zvláštních práv čerpání (SDR).

2. Při přepravě zavazadel je odpovědnost dopravce v případě zničení, ztráty, poškození nebo zpoždění omezena na částku 1 131 jednotek zvláštních práv čerpání (SDR) pro každého cestujícího, pokud tento cestující neučiní v době, kdy předává zapsané zavazadlo dopravci, zvláštní prohlášení o zájmu na dodání v místě určení a nezaplátí příslušný příplatek, je-li za těchto okolností požadován. V takovém případě bude dopravce povinen zaplatit náhradu až do výše udané částky, pokud neprokáže, že je tato částka vyšší než skutečný zájem cestujícího na dodání do místa určení.

3. Při přepravě nákladu je odpovědnost dopravce v případě zničení, ztráty, poškození nebo zpoždění omezena na částku 19 jednotek zvláštních práv čerpání (SDR) za kilogram, pokud odesílatel neučiní v době, kdy předává náklad dopravci, zvláštní prohlášení o zájmu na dodání do místa určení a nezaplátí příslušný příplatek, je-li za těchto okolností požadován. V takovém případě bude dopravce povinen zaplatit náhradu až do výše udané částky, pokud neprokáže, že je tato částka vyšší než skutečný zájem odesílatele na dodání do místa určení.

4. V případě zničení, ztráty, poškození nebo zpoždění části nákladu nebo jakéhokoli předmětu tvořícího část nákladu se přihlíží při stanovení hranice odpovědnosti dopravce pouze k celkové hmotnosti dotčené části nebo předmětu. Je-li však ztrátou, poškozením nebo zpožděním části nákladu a nebo jakéhokoli předmětu tvořícího součást nákladu ovlivněna hodnota ostatních zásilek uvedených ve stejném leteckém nákladním listu nebo v potvrzení o převzetí nákladu k přepravě a nebo, pokud tyto doklady nebyly vydány, ve stejném záznamu, pro jehož uložení se používají jiné prostředky uvedené v článku 4 odstavci 2, přihlídně se při stanovení hranice odpovědnosti dopravce k celkové hmotnosti celé zásilky nebo zásilek.

5. Předcházející ustanovení uvedená v odstavcích 1 a 2 tohoto článku neplatí, pokud se prokáže, že ke škodě došlo jednáním nebo opomenutím dopravce, jeho zaměstnanců nebo agentů učiněným úmyslně se záměrem způsobit škodu nebo z nedbalosti s vědomím, že ke škodě pravděpodobně dojde. Uvedené je podmíněno tím, že se neprokáže, že v případě takového jednání nebo opomenutí zaměstnance nebo agenta jednal tento zaměstnanec nebo agent v rámci svých pracovních povinností.

6. Omezení odpovědnosti uvedená v článku 21 a v tomto článku nebrání soudu, aby podle svého platného právního řádu přiznal navíc náhradu celých nebo části soudních výloh nebo jiných procesních výdajů, které vynaložil žalobce, včetně úroků. Toto ustanovení však neplatí, jestliže výše přiznané náhrady škody bez započtení soudních výloh a jiných procesních výdajů nepřesahuje částku, kterou dopravce nabídl písemně žalobci do šesti měsíců od události, která způsobila škodu, a nebo před zahájením soudního sporu, došlo-li k němu později.

#### **Čl.23 Přepočet peněžních jednotek**

1. Částky uváděné v jednotkách zvláštních práv čerpání v této úmluvě znamenají jednotky zvláštních práv čerpání, jak je definuje Mezinárodní měnový fond. Přepočet těchto částek na národní měny se v případě soudního řízení provádí podle hodnoty jednotek zvláštních práv čerpání v den vynesení rozsudku. Přepočet jednotek zvláštních práv čerpání na národní měny se u smluvní strany, jež je členem Mezinárodního měnového fondu, provede podle metodiky přepočtu, kterou používá Mezinárodní měnový fond pro svoje operace a transakce ke dni vynesení rozsudku. Přepočet jednotek zvláštních práv čerpání na národní měny se u smluvní strany, jež není členem Mezinárodního měnového fondu, provede podle metodiky, kterou určí tento stát.

2. Ty státy, které nejsou členy Mezinárodního měnového fondu a jejichž zákony nedovolují použít ustanovení uvedená v odstavci 1 tohoto článku, mohou v době ratifikace Úmluvy nebo přístupu k ní nebo kdykoli později prohlásit, že hranice odpovědnosti dopravce uvedené v článku 21 se stanovují pevnou částkou ve výši 1 500 000 peněžních jednotek na cestujícího při soudních jednáních na jejich územích; 62 500 peněžních jednotek na cestujícího dle článku 22 odstavce 1; 15 000 peněžních jednotek na cestujícího dle článku 22 odstavce 2; a 250 peněžních jednotek na kilogram nákladu dle článku 22 odstavce 3. Uvedená peněžní jednotka odpovídá šedesáti pěti a půl miligramu zlata o rylosti devět set tisícín. Tyto částky lze převádět na příslušnou národní měnu v zaokrouhlených číslech. Přepočet těchto částek na národní měnu se provádí podle zákonů příslušného státu.

3. Výpočet zmíněný v poslední větě odstavce 1 tohoto článku a způsob přepočtu zmíněný v odstavci 2 tohoto článku musejí být provedeny takovým způsobem, aby měly v národní měně příslušné smluvní strany pokud možno stejnou reálnou hodnotu jako částky uvedené v člancích 21 a 22, kdyby se použily první tři věty odstavce 1 tohoto článku. Smluvní strany musejí depozitáři Úmluvy oznámit způsob výpočtu podle odstavce 1 tohoto článku nebo způsob přepočtu podle odstavce 2 tohoto článku podle toho, který způsob použijí, když budou ukládat listiny o ratifikaci, přijetí, schválení Úmluvy nebo přístupu k ní kdykoli později, když dojde k jakékoli změně.

#### **Čl.24Přezkoumání limitů odpovědnosti**

1. Aniž by tím byla dotčena ustanovení uvedená v článku 25 této úmluvy a s výhradou ustanovení uvedeného v odstavci 2 tohoto článku, limity odpovědnosti stanovené v člancích 21, 22 a 23 budou přezkoumávány depozitářem v pětiletých intervalech, přičemž první takové přezkoumání bude provedeno na konci pátého roku následujícího po vstupu Úmluvy v platnost, a nebo, pokud Úmluva nevstoupí v platnost do pěti let ode dne, kdy bude prvně otevřena k podpisu, v průběhu jejího prvního roku platnosti, a to srovnáním s mírou inflace, která odpovídá kumulované hodnotě inflace od poslední revize a nebo v případě prvního přezkoumání ode dne, kdy tato úmluva vstoupila v platnost. Měřítkem, které bude použito pro stanovení míry inflace, přitom bude vážený průměr ročního zvyšování nebo snižování indexu spotřebitelských cen ve státech, jejichž měny tvoří jednotky zvláštních práv čerpání uvedené v článku 23 odstavci 1.

2. Ukáže-li výsledek přezkoumání uvedeného v předcházejícím odstavci, že míra inflace překročila 10 procent, uvědomí depozitář smluvní strany o tom, že bude provedena revize limitů odpovědnosti. Každá taková revize nabude platnosti šest měsíců po jejím oznámení smluvním stranám. Jestliže do tří měsíců po oznámení smluvním stranám většina smluvních stran vyjádří svůj nesouhlas, revize nenabude platnosti a depozitář předá celou záležitost k projednání konferenci smluvních stran. Depozitář uvědomí neprodleně všechny smluvní strany o vstupu v platnost revidovaných limitů odpovědnosti.

3. Aniž by tím byla dotčena ustanovení uvedená v odstavci 1 tohoto článku, postup popsáný v odstavci 2 tohoto článku se použije kdykoli, jestliže o to požádá jedna třetina smluvních stran, a za podmínky, že míra inflace uvedená v odstavci 1 přesáhla 30 procent ode dne poslední revize a nebo od dne, kdy tato úmluva vstoupila v platnost, jestliže k žádné revizi dříve nedošlo. Následná přezkoumání s použitím procedury popsané v odstavci 1 tohoto článku se budou konat v pětiletých intervalech počínaje koncem pátého roku, který následoval po dni přezkoumání podle tohoto odstavce.

#### **Čl.25Úprava limitů odpovědnosti**

Dopravce může stanovit, že se na přepravní smlouvu vztahují vyšší limity odpovědnosti, než jaké jsou stanovené touto úmluvou, a nebo, že nestanoví žádné limity své odpovědnosti.

#### **Čl.26Neplatnost smluvních ujednání**

Jakékoli ujednání, jehož účelem je zbavit dopravce odpovědnosti nebo stanovit nižší limity odpovědnosti, než je předepsáno v této úmluvě, je neplatné a právně neúčinné, avšak z neplatnosti takového ujednání nevyplývá neplatnost celé smlouvy, ta zůstává v rámci ustanovení této úmluvy i nadále platná.

#### **Čl.27Smluvní svoboda**

Žádné ustanovení obsažené v této úmluvě nebrání tomu, aby dopravce odmítl uzavřít jakoukoli přepravní smlouvu, aby se vzdal jakékoli obrany umožněné mu Úmluvou nebo aby stanovil podmínky, které nejsou v rozporu s ustanoveními této úmluvy.

#### **Čl.28Zálohy**

V případě leteckých nehod, při nichž došlo k usmrcení nebo zranění cestujících, vyplatí dopravce, jestliže to požaduje jeho vnitrostátní právo, neprodleně zálohu fyzické osobě nebo osobám, které mají nárok na odškodnění, tak, aby byly uspokojeny okamžité ekonomické potřeby takových osob. Tato záloha není uznáním odpovědnosti a může se odečíst od veškerých částek, které budou později dopravcem vyplaceny jako náhrada škody.

#### **Čl.29Podklady pro uplatnění žaloby**

Při přepravě cestujících, zavazadel a nákladu je jakákoli žaloba na náhradu škody, která vznikla ať již podle této úmluvy nebo ze smlouvy nebo z porušení právní povinnosti anebo jinak, přípustná pouze v souladu s podmínkami a s limity odpovědnosti stanovenými touto úmluvou, aniž by došlo k újmě určených osob, které mají právo vznést žalobu a při určení jejich příslušných práv. Ve všech takových žalobách jsou represivní, exemplární a jiné nenahraditelné škody nevymahatelné.

#### **Čl.30Zaměstnanci, agenti - sdružování nároků**

1. Jestliže je podána žaloba na zaměstnance nebo agenta dopravce o náhradu škody, na kterou se vztahuje tato úmluva, bude takový zaměstnanec nebo agent, prokáže-li, že jednal v rámci svých pracovních povinností, oprávněn sám využívat podmínek a limitů odpovědnosti, které se vztahují na dopravce podle této úmluvy.

2. Celková výše náhrady, kterou lze získat od dopravce, jeho zaměstnanců a agentů, nesmí v takovém případě překročit stanovené limity.

3. S výjimkou přepravy nákladu ustanovení odstavců 1 a 2 tohoto článku neplatí, jestliže se prokáže, že škodu způsobilo jednání nebo opomenutí zaměstnance nebo agenta učiněné s úmyslem způsobit škodu a nebo z nedbalosti s vědomím, že ke škodě pravděpodobně dojde.

#### **Čl.31Včasná oznámení reklamace**

1. Převzetí zapsaného zavazadla nebo nákladu oprávněným příjemcem bez oznámení reklamace je přímým důkazem toho, že věc byla předána v dobrém stavu a v souladu s přepravním dokladem nebo záznamem uloženým jiným způsobem, jak je uvedeno v odstavci 2 článku 3 a v odstavci 2 článku 4.

2. V případě poškození musí oprávněný příjemce uvědomit dopravce o poškození neprodleně, jakmile je zjistí, nebo nejpozději do sedmi dnů ode dne převzetí v případě zapsaného zavazadla a do čtrnácti dnů po převzetí v případě nákladu. Při zpoždění musí být reklamace učiněna nejpozději dvacet jeden den ode dne, kdy bylo zavazadlo a nebo náklad předán příjemci k dispozici.

3. Každá reklamace musí být učiněna písemně a předána nebo zaslána ve lhůtě uvedené výše.

4. Pokud ve stanovené lhůtě reklamace vznesena nebyla, není přípustná žádná žaloba vůči dopravci kromě případu, kdy by se dopustil podvodu.

### **Čl.32 Úmrtí odpovědné osoby**

V případě úmrtí odpovědné osoby se veškeré žaloby o náhradu škody podle ustanovení této úmluvy vedou proti jejím právním nástupcům.

### **Čl.33 Soudní pravomoc**

1. Žalobu o náhradu škody je možno podat podle volby žalobce na území jedné ze smluvních stran, buď u soudu, kde má dopravce bydliště, nebo u soudu hlavního sídla jeho podnikání nebo u soudu v místě jeho podnikání, ve kterém byla přepravní smlouva sjednána, nebo u soudu v místě určení.

2. V případě žaloby o náhradu škody způsobené usmrcením nebo zraněním cestujícího je možné podat žalobu u soudů uvedených v odstavci 1 tohoto článku nebo na území smluvní strany, kde v době nehody měl cestující svoje hlavní a trvalé bydliště, a kam nebo odkud dopravce provádí leteckou dopravu cestujících buď svým vlastním letadlem, a nebo letadlem jiného dopravce podle obchodní smlouvy a nebo, kde dopravce uskutečňuje leteckou přepravu cestujících v provozních prostorách pronajatých nebo vlastněných jím samým nebo jiným dopravcem, s nímž má obchodní smlouvu.

3. Pro účely odstavce 2

(a) výraz "obchodní smlouva" znamená smlouvu jinou než smlouvu o zastoupení, která je sjednána mezi dopravci a týká se zajištění jejich společných služeb pro leteckou přepravu cestujících;

(b) výraz "hlavní a trvalé bydliště" znamená trvalé bydliště cestujícího v době nehody. V tomto směru není rozhodující státní příslušnost cestujícího.

4. Pro soudní řízení platí právní řád soudu, který bude případ projednávat.

### **Čl.34 Arbitráž**

1. Podle ustanovení tohoto článku se mohou smluvní strany při přepravě nákladu dohodnout, že spory týkající se odpovědnosti dopravce podle této úmluvy budou řešeny arbitráží. Dohoda musí být písemná.

2. Arbitrážní řízení se bude podle volby navrhovatele konat pod jednou z jurisdikcí uvedených v článku 33.

3. Arbitr nebo jiný arbitrážní orgán se musí řídit ustanoveními této úmluvy.

4. Ustanovení uvedená v odstavcích 2 a 3 tohoto článku budou považována za součást každé doložky nebo ujednání o arbitráži a každé ustanovení v takové doložce nebo ujednání, které by s nimi bylo v rozporu, je neplatné a právně neúčinné.

### **Čl.35 Lhůta pro podání žaloby**

1. Právo na náhradu škody se promlčuje, nebude-li podána žaloba ve lhůtě dvou let počítané ode dne příletu na místo určení a nebo ode dne, kdy letadlo mělo doletět, a nebo ode dne zastavení dopravy.

2. Způsob výpočtu této lhůty se určuje podle právního řádu soudu, který bude případ projednávat.

### **Čl.36 Postupná doprava**

1. Jde-li o přepravu ve smyslu článku 1 odstavce 3 prováděnou postupně několika dopravci, každý dopravce, který přijme cestující, zavazadla nebo náklad, podléhá pravidlům stanoveným touto úmluvou a je považován za jednu ze stran přepravní smlouvy do té míry, na jakou část přepravy jemu svěřené se přepravní smlouva vztahuje.

2. Jestliže se přeprava provádí tímto způsobem, může cestující a nebo jakákoli jiná osoba, jež má nárok na náhradu škody jako její právní nástupce, uplatňovat tento nárok pouze vůči dopravci, který prováděl přepravu, během níž došlo k nehodě nebo zpoždění, kromě případů, kdy první dopravce převezme výslovným ujednáním odpovědnost za celou cestu.

3. Pokud se týká zavazadel nebo nákladu, cestující nebo odesílatel může uplatnit nárok vůči prvnímu dopravci a cestující nebo příjemce, který je oprávněn k jejich přijetí, může uplatnit nárok vůči poslednímu dopravci a kromě toho každý z nich může uplatnit nárok vůči dopravci, který prováděl přepravu, během níž došlo ke zničení, ztrátě, poškození nebo zpoždění. Tito dopravci jsou společně a nerozdílně odpovědní cestujícímu nebo odesílateli nebo příjemci.

### **Čl.37Právo postihu vůči třetím stranám**

Žádné z ustanovení této úmluvy nebrání tomu, aby osoba odpovědná za škodu podle ustanovení této úmluvy uplatnila právo regresu vůči jakékoli jiné osobě.

## **HLAVA IV**

### **Kombinovaná přeprava**

#### **Čl.38Kombinovaná přeprava**

1. V případě kombinované přepravy, která se děje částečně letecky a částečně jakýmkoli jiným dopravním prostředkem, se ustanovení uvedená v této úmluvě s výhradou ustanovení uvedených v článku 18 odstavci 4 vztahují pouze na leteckou přepravu, pokud tato přeprava vyhovuje podmínkám článku 1.

2. Žádné z ustanovení této úmluvy nebrání stranám, aby v případě kombinované přepravy zapsaly do dokladů pro leteckou přepravu podmínky pro jiné druhy dopravy, budou-li přitom zachována všechna ustanovení této úmluvy, která se vztahují na leteckou přepravu.

## **HLAVA V**

### **Letecká přeprava prováděná jinou osobou, než je smluvní dopravce**

#### **Čl.39Smluvní dopravce - skutečný dopravce**

Ustanovení uvedená v této hlavě platí v případech, kdy osoba (nadále označovaná jako "smluvní dopravce") jako podnikatel uzavře přepravní smlouvu podle této úmluvy s cestujícím nebo odesílatelem a nebo s osobou, která jedná v zastoupení cestujícího nebo odesílatele, a jiná osoba (nadále označovaná jako "skutečný dopravce") provede na základě zmocnění smluvního dopravce celou nebo část přepravy, avšak není pro tuto část přepravy postupným dopravcem ve smyslu definice v této úmluvě. Existence takového zmocnění se předpokládá, pokud není prokázán opak.

#### **Čl.40Podíly odpovědnosti smluvního a skutečného dopravce**

Jestliže skutečný dopravce provede celou nebo část přepravy, která se podle smlouvy zmíněné v článku 39 řídí touto úmluvou, na smluvního dopravce i skutečného dopravce, vyjma jak uvedeno v této hlavě, se budou vztahovat ustanovení uvedená v této úmluvě, z toho na prvního z nich pro celou přepravu sjednanou ve smlouvě a pro druhého pouze pro přepravu, kterou sám provádí.

#### **Čl.41Vzájemná odpovědnost**

1. Jednání a opomenutí skutečného dopravce a jeho zaměstnanců a agentů, které je v rozsahu jejich pracovních povinností, se pro přepravu prováděnou skutečným dopravcem považují také za jednání a opomenutí smluvního dopravce.

2. Jednání a opomenutí smluvního dopravce a jeho zaměstnanců a agentů, které je v rozsahu jejich pracovních povinností, se pro přepravu prováděnou skutečným dopravcem považují také za jednání a opomenutí skutečného dopravce. Žádné takové jednání nebo opomenutí však nezakládá vyšší odpovědnost skutečného dopravce, než jsou částky uvedené v článcích 21, 22, 23 a 24 této úmluvy. Jakékoli zvláštní ujednání, podle něhož smluvní dopravce přebírá závazky, které nejsou stanovené touto úmluvou, a nebo se vzdává práv, která mu přísluší podle této úmluvy, a nebo jakéhokoliv prohlášení o zájmu na dodání na určené místo podle článku 22, platí pro skutečného dopravce pouze v případě, že k tomu dal souhlas.

#### **Čl.42Sdělování reklamací a pokynů**

Jakákoli vznesená reklamáce nebo pokyn daný dopravci podle této úmluvy má stejný účinek bez ohledu na to, zda byly uplatněny u smluvního dopravce nebo skutečného dopravce. Pokyny uvedené v článku 12 této úmluvy však jsou platné jen v případě, že jsou podány smluvnímu dopravci.

#### **Čl.43Zaměstnanci a agenti**

V souvislosti s přepravou, kterou provádí skutečný dopravce, má každý zaměstnanec nebo agent tohoto dopravce, a nebo smluvního dopravce, jestliže prokáže, že jednal v mezích plnění svých pracovních povinností, právo využít podmínky a limity odpovědnosti, které platí podle této úmluvy pro dopravce, jehož je zaměstnancem nebo agentem, pokud nebude prokázáno, že jednal způsobem, který znemožňuje využít limity odpovědnosti podle této úmluvy.

#### **Čl.44Kumulace náhrady škod**

V souvislosti s přepravou, kterou provádí skutečný dopravce, nemůže celkový úhm náhrady škod, vymáhaných od skutečného a smluvního dopravce a od jejich zaměstnanců a agentů jednajících v mezích plnění svých pracovních povinností, přesáhnout maximální částku, kterou je možné požadovat buď od smluvního dopravce nebo od skutečného dopravce podle této úmluvy, avšak žádná z uvedených osob neodpovídá za finanční částku, která přesahuje limit plnění stanoveného pro tuto osobu.

#### **Čl.45Sdělování požadavků na náhradu škod**



V souvislosti s přepravou, kterou provádí skutečný dopravce, může být vznesena žaloba o náhradu škod podle volby žalobce buď proti skutečnému dopravci nebo smluvnímu dopravci, nebo proti oběma společně, nebo odděleně. Bude-li vznesena žaloba pouze proti jednomu z těchto dopravců, má tento dopravce právo požadovat, aby byl souzen současně i druhý dopravce, a pro soudní řízení platí právní řád soudu, který bude případ projednávat.

#### **Čl.46 Další jurisdikce**

Jakákoli žaloba o náhradu škody podle článku 45 musí být podána podle volby žalobce buď u soudu, u něhož je možné uplatnit žalobu proti smluvnímu dopravci, jak je uvedeno v článku 33 této úmluvy, nebo u soudu, jehož soudní pravomoc zahrnuje místo, kde má skutečný dopravce trvalý pobyt a nebo kde je hlavní místo jeho podnikání.

#### **Čl.47 Neplatnost smluvních ujednání**

Jakékoli smluvní ujednání, jehož účelem je zbavit smluvního dopravce nebo skutečného dopravce odpovědnosti podle této hlavy nebo stanovit nižší limity odpovědnosti, než je předepsáno v této hlavě, je neplatné a právně neúčinné, avšak z neplatnosti takového ujednání nevyplývá neplatnost celé smluvy, která zůstává i nadále platná v rámci ustanovení této hlavy.

#### **Čl.48 Vzájemné vztahy smluvního a skutečného dopravce**

S výhradou uvedenou v článku 45 žádné z ustanovení této hlavy neovlivňuje práva a povinnosti dopravců vůči sobě navzájem, včetně práva postihu nebo odškodnění.

### **HLAVA VI**

#### **Jiná ustanovení**

#### **Čl.49 Neplatnost jiných závazků**

Jakékoli ujednání v přepravní smlouvě a ve všech zvláštních smlouvách uzavřených před vznikem škody, v nichž se strany záměrně zavazují nedodržovat předpisy a pravidla stanovená v této úmluvě buď tak, že byla sjednána platnost jiných zákonů, a nebo tak, že byla změněna pravidla týkající se soudních pravomocí, jsou neplatná a právně neúčinná.

#### **Čl.50 Pojištění**

Smluvní strany budou požadovat na svých dopravcích, aby uzavřeli vhodné pojištění na krytí své odpovědnosti podle této úmluvy. Stát, v němž dopravce působí, má právo požadovat, aby dopravce prokázal, že uzavřel odpovídající pojištění na krytí svojí odpovědnosti podle této úmluvy.

#### **Čl.51 Přeprava prováděná za mimořádných okolností**

Ustanovení uvedená v článcích 3 až 5, 7 a 8, která se vztahují k přepravním dokladům, neplatí v případě přepravy prováděné za mimořádných okolností mimo normální rozsah podnikání dopravce.

#### **Čl.52 Definice dnů**

Výraz "dny" používaný v této úmluvě znamená kalendářní dny a nikoli pracovní dny.

### **HLAVA VII**

#### **Závěrečná ustanovení**

#### **Čl.53 Podpis, ratifikace a vstup v platnost**

1. Tato úmluva bude otevřena k podpisu v Montrealu dne 28. května 1999 státům, které se účastní Mezinárodní konference o leteckém právu konané v Montrealu od 10. do 28. května 1999. Po 28. květnu 1999 bude Úmluva otevřena k podpisu všem státům v ústředí Mezinárodní organizace pro civilní letectví v Montrealu až do doby, kdy vstoupí v platnost podle odstavce 6 tohoto článku.

2. Tato úmluva bude stejně tak otevřena k podpisu regionálními organizacím pro ekonomickou integraci. Pro účely této úmluvy se "regionálními organizacemi pro ekonomickou integraci" rozumějí všechny organizace, které byly založeny suverénními státy v příslušném regionu a které mají pravomoc v některých záležitostech, které se řídí touto úmluvou a které byly řádně zmocněny, aby tuto úmluvu ratifikovaly, přijaly, schválily a nebo k ní přistoupily. Výraz "smluvní strana" nebo "smluvní strany" v této úmluvě vyjma v odstavci 2 článku 1, odstavci 1(b) článku 3, odstavci (b) článku 5, článků 23, 33, 46 a odstavce (b) článku 57 platí shodně i pro regionální organizace pro ekonomickou integraci. Pro účely článku 24 výraz "většina členských států" a "třetina členských států" nezahrnuje regionální organizace pro ekonomickou integraci.

3. Tato úmluva musí být ratifikována státy a regionálními organizacemi pro ekonomickou integraci, které ji podepsaly.

4. Každý stát nebo regionální organizace pro ekonomickou integraci, které tuto smlouvu nepodepíše, ji kdykoli mohou přijmout, schválit a nebo k ní přistoupit.

5. Dokumenty o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu budou uloženy u Mezinárodní organizace pro civilní letectví, která je v této úmluvě označována jako depozitář.

6. Tato úmluva vstoupí v platnost šedesátý den, který bude následovat po uložení třicátého dokumentu o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu k úmluvě státy, které takový dokument u depozitáře uložily. Dokumenty uložené regionálními organizacemi pro ekonomickou integraci se pro účely tohoto odstavce nezapočítávají.

7. Pro jiné státy a jiné regionální organizace pro ekonomickou integraci vstoupí úmluva v platnost šedesátým dnem po datu uložení dokumentu o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu.

8. Depozitář neprodleně uvědomí všechny signatáře a členské státy

- (a) o každém podpisu této úmluvy a jeho datu;
- (b) o každém uložení dokumentu o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu a jeho datu;
- (c) o datu, kdy tato úmluva vstoupí v platnost;
- (d) o datu, kdy vstoupí v platnost jakékoli změny limitů odpovědnosti stanovených podle této úmluvy;
- (e) o jakémkoli vypovězení podle článku 54.

#### **Čl.54Výpověď Úmluvy**

1. Každý členský stát může tuto úmluvu vypovědět písemným oznámením depozitáři.
2. Výpověď Úmluvy nabude platnost sto osmdesát dnů po dni, kdy bylo oznámení o výpovědi doručeno depozitáři.

#### **Čl.55Vztahy s jinými dokumenty Varšavské úmluvy**

Tato úmluva má přednost před jakýmkoli pravidly, jimiž se řídí mezinárodní letecká přeprava:

1. mezi členskými státy této úmluvy, pokud jsou tyto státy společně členskými státy
  - (a) Úmluvy o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké dopravě podepsané ve Varšavě 12. října 1929 (dále Varšavská úmluva);
  - (b) Protokolu, kterým se mění Úmluva o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké dopravě, podepsaná ve Varšavě 12. října 1929, podepsaného v Haagu 28. září 1955 (dále Haagský protokol);
  - (c) Úmluvy o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké přepravě prováděnou jinou osobou než smluvním dopravcem, doplňující Varšavskou úmluvu, podepsané v Guadalajaře 18. září 1961 (dále Guadalajarská úmluva);
  - (d) Protokolu, kterým se doplňuje Úmluva o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké dopravě, podepsaná ve Varšavě 12. října 1929, ve znění Protokolu podepsaného v Haagu 28. září 1955, podepsaného v Guatemala City 8. března 1971 (dále protokol z Guatemala City);
  - (e) Doplňkových protokolů č. 1 až 3 a Montrealského protokolu č. 4, kterými se doplňuje Varšavská úmluva ve znění Haagského protokolu nebo Varšavská úmluva ve znění Haagského protokolu a protokolu z Guatemala City, podepsaných v Montrealu 25. září 1975 (dále Montrealské protokoly); nebo
2. na území kteréhokoli členského státu této úmluvy, pokud je tento stát členským státem jednoho z dokumentů uvedených v bodech (a) až (e) výše.

#### **Čl.56Státy s více než jedním právním řádem**

1. Jestliže stát má dvě nebo více územních jednotek, na nichž platí odlišné zákony v záležitostech, které řeší tato úmluva, může v době podpisu, ratifikace, přijetí, schválení nebo přístupu prohlásit, že tato úmluva bude platit pro všechny jeho územní jednotky a nebo jen jednu nebo několik z nich, a může toto prohlášení kdykoli změnit tím, že předloží jiné prohlášení.
2. Každé takové prohlášení se musí oznámit depozitáři a musí v něm být výslovně uvedeno, pro které územní jednotky Úmluva platí.
3. Pro členský stát, který takové prohlášení předložil:
  - (a) slova "národní měna" v článku 23 budou znamenat měnu příslušné územní jednotky státu; a
  - (b) slova "vnitrostátní právo" v článku 28 budou znamenat právo v příslušné územní jednotce státu.

#### **Čl.57Výhrady**

K této úmluvě nesmějí být připojovány žádné výhrady kromě toho, že členský stát může prohlásit v dokumentu předaném depozitáři, že tato úmluva neplatí pro:

- (a) mezinárodní leteckou přepravu prováděnou a provozovanou členským státem pro nekomerční účely v souvislosti s výkonem jeho funkcí a povinností jako suverénního státu; a nebo
- (b) dopravu osob, nákladu a zavazadel pro jeho vojenské orgány v letadlech registrovaných anebo pronajatých tímto členským státem, kde celá kapacita letadla byla vyhrazena pro takové orgány.

NA DŮKAZ SVÉ VŮLE dále podepsaní pověření zástupci, kteří k tomu byli řádně zmocněni, podepsali tuto úmluvu.

DÁNO v Montrealu dne 28. května roku jeden tisíc devět set devadesát devět v anglickém, arabském, čínském, francouzském, ruském a španělském jazyce, přičemž všechny texty jsou stejně platné. Tato úmluva zůstane uložena v archivech Mezinárodní organizace pro civilní letectví a její ověřené kopie budou rozeslány depozitářem všem členským státům této úmluvy a rovněž všem státům Varšavské úmluvy, Haagského protokolu, Guadalajarské úmluvy, Protokolu z Guatemala City a Montrealských protokolů.